

Genealogie van Nederveen.

=====

Oudste periode 1300/1500.

- 418 I. WILLEM VAN NEDERVEEN, geb. omstr. 1290-1300, vrijwel zeker zoon van Gerard van Wioldrecht, in 1325 verlijt door de graaf van Holland met het ambacht van Nederveen te Nederveen in de parochie Capelle, op 's-Heilig Kruysavond Ascencion (14 sept.) HLK. inv. 22, EL 24, f. 33v., dat hij voordien in leen hield van Gerard van Wioldrecht.
Willem had waarschijnlijk een oudere zuster Jvr van Nederveen, die in 1296 getrouwd was met ridder Boudewijn van Naeltwijck, castelein op het slot te Wijdenesse, Batavia Illustrata, p. 407.
Kinderen: Gerrit, Jan en Willemien van Nederveen, volgt II.
- 419 II. GERRIT VAN NEDERVEEN, geb. omstr. 1320-1330, in 1353 beleend met een moer ter grootte van 600 roeden Zuidwaarts af in Brabant jegens het ambacht Capellen, op maandag na St Laurens (12 Augustus) 1353, van Maris "Honderd Nederlandse families", p. 116. In 1363 wordt hij beleend door Albrecht van Beieren, ruwaard van Holland, met de Edelhoeve onder Dussen, Charter St Geertruidenberg d.d. 4 juni 1363 R.A. Den Haag, HLK no. 50, f. 84v.
Kinderen: Willem en Jan Gerritszn van Nederveen.
- 545 III. WILLEM GERRITSZN VAN NEDERVEEN, geb. omstr. 1350-1360, genoemd met zijn vader Gerrit en zijn broer Jan in een charter d.d. 6 juli 1367 R.A. Utrecht no. 316, f. 9v., getr. met Johanna Willemsdr van Couwenhoven, als weduwe zich later noemend JANNE VAN NEDERVEEN, in 1439 beleend met haar zoon Jan met vier morgen land in Giessendam. Willem werd al in 1411 beleend met land in Giessen. Hij was ambachtsheer zowel van Nederveen als van Giessendam!
Kinderen: Jan, Willumke en Floris van Nederveen, volgt IV.
- 1300 IV. FLORIS (WILLEMSZN) VAN NEDERVEEN, geb. omstr. 1380-1390, genoemd in twee aktes in 1434, op 4 mei en op 27 oktober als vader van Jan, volgt V.
- 1380 V. JAN FLORISZN VAN NEDERVEEN, geb. omstr. 1410-1420, genoemd in 2 aktes vnd in 1434, die beiden betrekking hebben op land in "Ghiesenkerc" (Giessen-Oudekerk) en niet in Giessendam, zodat we in hem duidelijk de vader zien van Philip, volgt VI.
- 411 VI. PHILIP (JANSZN) VAN NEDERVEEN, geb. omstr. 1440-1450, vermeld als leenman van Giessen-Oudekerk met zijn hoeve in een oud register van lenen, genaamd "Valor Feudorum" in 1486, welke Hoeve, genaamd de "Philip van Nederveen-hoeve", na zijn dood in 1538 werd verdeeld onder zijn zes erfgenamen, zie de leenbrieven.
Kinderen: Jan, Adriaen, Rijck, Govert, Teunis en Gerrit, volgt VII.
- 513 VII. ADRIAEN PHILIPSZN VAN NEDERVEEN, geb. omstr. 1470-1480, vermeld in 1522 als voogd van ARENT VAN NEDERVEEN, die beleend werd met het ambacht van Giessendam, na het overlijden van zijn vader WILLEM JANSZN VAN NEDERVEEN. Kinderen: Willem, volgt VIII.
- HEI VIII. WILLEM ADRIAENSZN VAN NEDERVEEN, geb. omstr. 1500-1510, genoemd in 1543 als leenman van Giessen-Oudekerk en in 1553/61 als eigenaar van Nederveensweer in Giessendam-Buitendams, zie het CBG-rapport 90.007/NEDERVEEN II/december 1990.

Toelichting op de genealogie van Nederveen.

eerste/oudste periode 1300 - 1500.

I. WILLEM VAN NEDERVEEN, geb. omstr. 1290/1300, is vrijwel zeker de zoon van Gerard van Wieldrecht en de argumenten voor deze bijzondere veronderstelling zijn reeds door ons gepubliceerd in de vorige Nieuwsbrief van Nederveen.

Vanwege het grote belang hiervan herhalen wij deze hier:
1. de ambachtsheerlijkheid was erfelijk, ging dus van de vader op de zoon, als dat de familie-situatie was.

2. Willem vnd noemt zijn oudste zoon Gerrit, d.w.z. volgens de gebruiken van die tijd, naar zijn vader Gerard, die vermoedelijk Starcke heette en in het bezit was van de ambachtsheerlijkheid Wieldrecht op het eiland Dordrecht.

3. Willem van Nederveen, de zoon van Dirck Starcke, neemt de naam "van Wieldrecht" over en noemt zich Willem van Wieldrecht, was dus vermoedelijk ook later in het bezit van de ambachtsheerlijkheid Wieldrecht, familiegoed!

In de oorkonde van 1325, waarin Willem beleend wordt met het ambacht te Nederveen, staat te lezen, dat hij het al placht te houden van Gerard van Wieldrecht en het is dus waarschijnlijk, dat hij het na de dood van Gerard erfde, van zijn vader dus, terwijl hij al in het bezit was van het ambacht en daarom onder die naam bekendheid kreeg. Het ambacht (te) Nederveen heette al zo en Willem kreeg zo zijn naam, die tenslotte de naam is van ons allemaal!

Principiele vraag, te beantwoorden op de a.s. VRIENDENDAG:

We zijn met het genealogisch onderzoek duidelijk aangeland op het punt, dat de familiegeschiedenis betrekking heeft op de voorouders van de familie van Nederveen, die dan andere namen dragen, zoals Starcke, van Wieldrecht, van Gent, van der Giessen en Molenaer, oude namen van de bekende families uit die tijd in de regio, over wie veel historische gegevens te verzamelen zijn in de toekomst. De vraag is dan logisch, dat we moeten besluiten, of de hierbedeelde groep nog in die zin bij de familie behoort, dat het genealogisch onderzoek zich ook tot hen dient uit te strekken, hetgeen ons dan zeker terug brengt tot 1150!

Gerard van Wieldrecht, vader van onze WILLEM (I) VAN NEDERVEEN, heeft als moeder zeer waarschijnlijk Justine van Wieldrecht, die getrouwd is met Aernt van Gent, zoon van Peter van der Giessen, die verwant is aan de fam. Molenaer. Behalve Gerard van Wieldrecht kennen we nog veel meer familieleden van de familie van Wieldrecht, die veel voorkomen in de oudste oorkonden van St Catharinadal bij Breda, te lezen in het boek van A. Erens over al die oorkonden.

Jurriaen van Toll heeft enkele boekjes geschreven over die tijd, waarin de families ook practisch allemaal voorkomen. Over de familie van Gent zijn minstens twee boeken geschreven, die geraadpleegd kunnen worden, dus aan historische gegevens is er geen gebrek, maar eerst moet de vraag beantwoord worden, of zij behoren tot de genealogie van Nederveen?

*Misschien niet, maar wel tot de familiegeschiedenis
te rekenen van dat.*

OVERZICHT BRONNEN oudste periode van WILLEM 1325 - WILLEM 1543.

ad I. WILLEM VAN NEDERVEEN, HLK. inv. 22, EL24, f. 33v. 149.1325:

"Willem van Nederveen"

Wij Willem Graat van Henegouwen en Z(eeland) geven bekend aan een ieder, dat wij Willem van Nederveen verlijt hebben van ons te houden dat ambacht te Nederveen, dat hij te houden placht van Gerarde van Wioldrecht. In oorkonde en gezegeld te sint Geer(trui)denberge op 's-heilig Kruisavond ascencion. In het jaar onzes Heren 1300 vijf en twintig (14 september 1325).

ad II. GERRIT WILLEMSZN VAN NEDERVEEN, 12 aug. 1353:

Graaf Willem V van Holland geeft Maandag na St Laurens (12 augus.) aan Gerrit van Nederveen een moer, breed 600 roeden, gelegen zuidwaarts af te Brabant-waart jegens het ambacht Capellen.

14.6.1363 R.A. Den Haag, HLK. 1363, nr. 50, f. 84v.:

's-Woensdag na St. Odulfus 1363 oorkondt Aelbrecht gegeven te hebben in rechten lene aan Gherit van Nederveen die Edelhoeve, die gelegen is an der Dussen ende daermede die Keteldoncsche Hoeve, die gelegen is in den lande van Altena, omdat deze door middel van een eed met eedhelpers bewezen heeft, dat hij de rechte leenvolger is. Charter St. Geertruidenberg 14.6.1363.

R.A. Utrecht, nr. 316, f. 9v. d. d. 6.7.1367:

Occo Brienone, Dideric Stolpe, Jan Vranckenzoen en Jan die Molenaer, sc. v. 's-Geertruidenberge oorkonden, dat voor ons comen zijn Gerrit van Nederveen ende Jan van Nederveen zijn broeder en de liden dat Gerrit voord vercocht heeft Aernt van Gent Peterszoen van Giesen utenbroeck een Hoeve lants gelegen in Weerthuserbroeck op de O. zijde v/d Keteldoncker Hoeve welc men houdende is van den Heere van Hoerne ende Altena ter rechte erfleen enz. 6.7.1367.

Dat Gerrit een zoon was van Willem moge blijken uit het volgende: Nassau Domeinraad, nr. 6461, Leenregister Leck, Capelle Nederveen en Zuytwinde f. 9lv.: Item hout Godevaert van Nederveen Dirck Stricken zone een tiende die Gereijt van Nederveen, zijn oom van ons te houden placht en die hij ons tot Goderts behoeff opgedragen heeft, gelegen in de parochie van Capelle, f. 36 int oud register.

7.2.1377: Gherijt, heer van Nederveen, komt ook als zoodanig voor in een stuk van 7 februari 1377 onder de achttien ambachtsheren in den Groote of Zuid-Hollandschen Waard (zie o.m. van Mieris).

R.A. Utrecht, nr. 316, 1380:

ad III. WILLEM GERRITSZN VAN NEDERVEEN, 1380,

Wij, Gerard van Nederveen, Willem en Jan Gerardskinderen van Nederveen voorn. doen cond, dat ons Hr Willem die Buser betaalt heeft de Koop v/d deelhoeve Edelhoeve.

Bezegeld door Gerard, W. en J, hebben nu geen zegel, waarom zij vragen Jan van der Zuytwinde en Willem van Hedichuysen te zegelen. Dinsdach na St Bartholomeiusdach 1380. (Het zegel van Gerard is bewaard).

JAN VAN NEDERVEEN, 10.4.1439: beleend voor zijn moeder Janne door Hertog Philips van Bourgondië met vier morgen land in Giessendam, LRK. nr. 114. f. 124v. (Philippus A. Cas. G. f. 124v.):

"Joncfr. Jan van Nederveen"

Philippus etc doen cond alle luyden, dat wij behoudelic ons ende ene ygelik zijns rechts verleent ende verlijt hebben, verlenen en verlijen mit deren brieve Joncfr Jan van Nederveen mit Jan huer soen IIII mergen lants gelegen in den ambachte van (Nederveen doorgehaald) Ghiessendam in een hoeve lants gemeen mit Willem Henric Moelenaers erfgenamen te houden van ons ende van onsen nacomelingen here off vrouwe t'Arkel huer off huer nacomelingen tot

(vervolg overzicht bronnen oudste periode 1325 - 1543):

1000
sulke rechte ende leene ende voirt in alle maniere als die oude hantvesten ende brieven die daer aff sijn dat inhouden ende begrijpen. Praesentibus in den Hage opten Xen dach in Aprille anno XXXIX. Bij Mijnen Here den Hertoge, Grave van Hollant.

Repertorium Z-Holland 197 HLK.nr.116, f.27/29, d.d.18.3.1450:

Jan van Nederveen, zoon van Johanna Willemsdr van Nederveen beleend met de ambachtsheerlijkheid Giessendam,

40
Nassausche Domeinen inv.no.6461 Leenregister Leck, f.91v.d.d.17.12.1463 en 17.3.1464: Jan van Nederveen beleend met de tienden van Nederveen:

Item op die XVIIe dach van Maert anno LXIIII(1464) bij overgifte van joncfrou Johanna Willemsdr van Nederveen deze tienden ontvangen Jan van Nederveen haar zoon naar inhoud sijnre brieven hierna beschreven (f.92): Johan, grave van Nassau enz doen condit dat overmits opdracht en quijtscheldinge bij joncfrou Johanna Willemsdr van Nederveen met Adriaen van Cloetwijck haren man beleene Jan van Nederveen des voorz. joncfrou Johannens soon die tiende van Nederveen enz. 17.12.1463.

400
WILLEM JANSZN VAN NEDERVEEN, 1491:

Nassausche Domeinen, inv.nr.6462, Leenregister Leck en Polanen, Zuid-Holland f.27v.d.d.13.7.1491:

Willems Janszn beleend in 1491 met de ambachtsheerlijkheid van Giessendam bij overgifte van Floris van Nederveen, zijn broeder. Floris Janszn van Nederveen werd beleend met Giessendam bij overlijden van zijn vader Jan anno 1469, Libro Karolus A.Z.H.f.4v.

410
ad VI. PHILIP VAN NEDERVEEN, 1486:

Philip wordt met zijn hoeve vermeld in een oud leenregister van Giessen-Oudekerk in 1486, genaamd "Valor Feudorum".

Deze "PhilipsvanNerveen"-hoeve, na zijn overlijden in 1538 ruim 27 morgen groot, wordt dan in zessen verdeeld onder zijn erfgenamen en de betrokken leenbrieven van 1538-1603 bevinden zich in het particulier archief van de familie van Weede, die het ambacht Giessen-Oudekerk enige tijd in haar bezit heeft gehad. Afschriften van deze leenbrieven bevinden zich in ons familiearchief.

512
ad VII. ADRIAEN PHILIPSZN VAN NEDERVEEN, 1522:

PHILIP vnd had zes zonen, t.w. Jan, Rijk, Adriaen, Govert, Tonis, Gerrit. ADRIAEN wordt in 1522 genoemd als voogd van AERNT VAN NEDERVEEN, Nassauschen Domeinen, nr.6463, f.142, d.d.1522:

"beleent Aernt van Nederveen Willemszn die tienden van Nederveen, hem aengecomen door doode sijns vaders 18 december 1522".

Omdat Aernt nog minderjarig was (in margine VIII jaar) deed hulde voorhem zijn voogd Adriaen van Nederveen Philipszn.

Eveneens wordt Aernt van Nederveen anno 1522 beleend met Giessendam bij doode van Willem zijn vader (In 't swarte ruyge Register, Cap.S.H.f.28, zie ook Jurriaan van Toll in zijn boek "Giessendam"). De akte, waarin ADRIAEN, voogd van AERNT, wordt genoemd, is in ons bezit. ADRIAEN PHILIPSZN VAN NEDERVEEN is de vader van WILLEM ADRIAENSZN VAN NEDERVEEN, genoemd als leenman van Giessen-Oudekerk in 1543.

121
411
412
In het derde CBG-rapport 90.007/NEDERVEEN-II/december 1990 lezen we aan het begin: I. Willem Ariensz. van Neereveen, vermeld in leenakten van de heerlijkheid Giessen-Oudekerk 1543, als eigenaar en gebruiker van het "Nederveensweer" onder Giessendam-Buitendams in 1553 en 1561 en, in het kohier van de tiende penning over Giessendam-Buitendams uit 1561 als eigenaar van een huis, het "Willem Adriaans van Nederveenhuijs" aldaar.

412
513
Nader genealogisch onderzoek heeft uitgemaakt, dat Adriaan Janszn van Nederveen, zoon van Jan Philipszn van Nederveen, niet de vader is van Willem Adriaenszn van Nederveen, maar Adriaen Philipszn van Nederveen vnd. Met hem is de verwantschap naar het verleden duidelijk vastgesteld.

ad V. JAN FLORISZN VAN NEDERVEEN is de vondst van **het** jaar:

We hebben hem hier voor het laatst bewaard, de schakel tussen het verre verleden en PHILIP met zijn zonen, de TAKKEN VAN NEDERVEEN. Hij is gezien in de volgende 2 aktes, in mei en oktober van het jaar 1434 in GHIESENKERK let wel, waar PHILIP VAN NEDERVEEN in 1486 zijn HOEVE had:

Gemeente archief Dordrecht

Actenboek Archief 1, inventarisnummer 14 acte 1324

Int jaer 1434 4 dage in meije was van den goeden luden van den gerechte een gunstich seggers ende gescheij geseit ende utgesproken tusschen IJsebrant Sproncxsoen op teen zide ende Tielman van Honswiick ende Jan van Nederveen Florissoen op tan'er zide van sulken twist ende geschille als sij onderlinge hadden roerende van den tienden in Ghiesenkerk die Tielman voerss. vercoft heeft IJsebant voerss daer Jan voerss als (uiter?) borge mede voer geloeft heeft na inhoud ener openbrievē die daer of is ende scepenen ende raet gesien ende gehoert hebben, in dese manieren dats te weten dat IJsebrant voerss. bliven in den tienden voerts ende die rustelic gebruiken ter tiit toe dat hij daer mit recht unt gewonnen worde met beteren betoen ende brieven dat scepenen ende raet noch daer op gesien ende gehoert hebben.

Gemeente archief Dordrecht

Acteboek Archief 1, inventarisnummer 14, acte 1414

Int jaer 1434 27 dage in Octobri wart gewiist mit vollen vonnis ende mit allers rechte tusschen Dirc van Boerdt(?) Dircxs die te Wive heeft Jonckfrou Wendelmoet die te man hadde Willem Henricxsoen op teen zide ende Jan van Nederveen Florenssoen op tander zide van sulken geschille als sij onderlinge hadden roerende van 4 marghen lants gelegen in Ghiesenkerk. In dese manieren dats te weten na woerde en wederwoerde, na brieven ende wederbrieven die Scepenen ende raet van beiden ziden daer of gesien ende gehoert hebben ende na tugenisse ende waerheit die Scepenen ende raet hier op gehoert hebben van den rechter ende heemraden vanden Ambocht van Ghiesenkerk die op haren eedt getuijcht ende gekent hebben dat de selve vier marghen lants voerss leengoede siin ende die niet en kennen voer eigelijke goede ende siin gelegen inden ambocht voerss in een hoeve lants op ten oesteren kant ende via alre beding der tale. Als dat sij dat versoecken sullen aen den loenheer daer men die 4 Marghen lants voerss te leen of hout ende so wie van hen beiden van den loenheer in den besit van den selven 4 marghen lants voerss. mit recht bekennet warde. Dien sullen wij dan mede houden in den besit van den 4 Marchen lants voerss. als..t is na den rechte van der stede.